

BESLUIT VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DRENTHÉ INZAKE ONTHEFFING OP BASIS VAN HOOFDSTUK 3 VAN DE WET NATUURBESCHERMING (WNB)

Ontheffinghouder	:	Stichting Woonservice Drenthe
Activiteit	:	Renovatie, sloop en nieuwbouw van woningbestand in Beilen, Westerbork en Odoorn
Locatie	:	Papenkamp 1a t/m 11, 25 t/m 35 en 6 t/m 16 in Beilen. Esdoornlaan 5 t/m 19 en 2 t/m 22; Eikenlaan 22 t/m 28 en 5,7 en 13 t/m 19 en 6, 8, 12 t/m 16; Acacialaan 1,3 en 5, 34 en 36; Beukenlaan 5 t/m 11, 6 t/m 12, 38, 40, 42; Beukenlaan 29, 29a, 31, 31a; Meidoornlaan 1 t/m 7, 2 t/m 12; Prunuslaan 1, 3, 5, 11, 13 en 15 en 2, 4, 6 in Westerbork. Liniekampen 21 t/m 35 en 36 t/m 42 in Odoorn.

Deze generieke ontheffing wordt verleend voor de periode vanaf het moment van afgifte tot en met 1 mei 2027.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Drenthe (GS) hebben besloten op basis van bijgevoegde motivering (zie bijlage 1) een generieke ontheffing te verlenen aan Stichting Woonservice Drenthe voor wat betreft de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, lid 2 en lid 4 en artikel 3.5, lid 2 en lid 4 van de Wnb waar het gaat om het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis en het opzettelijk verstoren van huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis.

De generieke ontheffing wordt verleend onder de volgende voorschriften:

1. Algemene voorschriften

- 1.1 De generieke ontheffing wordt slechts voor de hierboven beschreven verbodsbepalingen en genoemde soorten verleend.
- 1.2 Deze generieke ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
- 1.3 De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met de provincie Drenthe indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschriften 1.1 en 1.2 noodzakelijk zijn.
- 1.4 Deze generieke ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- 1.5 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze generieke ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- 1.6 De ontheffinghouder dient, zodra de datum van aanvang van de werkzaamheden bekend is, doch uiterlijk 7 dagen van tevoren, hiervan melding te maken bij de provincie Drenthe. Dit kan door een e-mail te sturen naar yth@drenthe.nl onder vermelding van het zaaknummer.

2. Specifieke voorschriften

- 2.1 Er dient gewerkt te worden zoals beschreven in het Activiteitenplan diverse complexen Woonservice, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker, behorend bij dit besluit.
- 2.2 Kleine wijzigingen in de uitvoering van het project en de hieronder genoemde voorschriften kunnen doorgevoerd worden na afstemming met de ecooloog en in overleg met het bevoegd gezag/ toezichthouder en dienen minimaal ecologisch gelijkwaardig te zijn aan de in de aanvraag voorgestelde werkwijze.
- 2.3 Voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden dient door een ecologische deskundige vast gesteld te zijn dat er geen beschermde soorten in de te renoveren en te slopen woningen aanwezig zijn.
- 2.4 De in dit besluit beschreven voorschriften dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit ecologisch werkprotocol dient te allen tijde op de locatie (papier of digitaal) aanwezig te zijn en dient onder betrokken werknemers, met name ook de uitvoerenden op de locatie, bekend te zijn. Werkzaamheden dienen conform dit protocol te worden uitgevoerd.
- 2.5 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (ecologisch) logboek bijgehouden te worden van alle ecologische handelingen. Uit dit logboek dient duidelijk en aantoonbaar te blijken wanneer en op welke wijze de hier beschreven voorschriften zijn uitgevoerd. Dit logboek dient op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren en is beschikbaar voor inzage voor het bevoegd gezag.
- 2.6 Voorafgaand aan de werkzaamheden dienen de nest- en/of verblijfplaatsen ongeschikt te worden gemaakt onder begeleiding van een ecologische deskundige. Het ongeschikt maken van woningen dient uitsluitend plaats te vinden voorafgaand aan de uitvoering van de renovatie en sloopwerkzaamheden. Hierbij dient te worden voorkomen dat nest- en verblijfplaatsen onnodig ongeschikt gemaakt worden, omdat de werkzaamheden pas na het betreffende kwetsbare seizoen plaatsvinden. De planning dient uit te sluiten dat ten gevolge van het ongeschikt maken een kwetsbaar seizoen voor een beschermde soort onnodig verloren gaat.
- 2.7 Tijdens de werkzaamheden dient zoveel mogelijk rekening gehouden te worden met de kwetsbare periodes van vleermuizen en het broedseizoen van vogels. De exacte timing van de werkzaamheden is afhankelijk van meteorologische omstandigheden en dient te worden bepaald door een ecologisch deskundige op het gebied van de huismus en de gewone dwergvleermuis. Afwijkingen dienen onderbouwd te worden aangetekend in het ecologisch logboek en binnen 24 uur schriftelijk te worden gecommuniceerd met het bevoegd gezag, naar vth@drenthe.nl.
- 2.8 Tijdens de werkzaamheden dient er altijd rekening te worden gehouden met het gebruik van kunstmatige verlichting in de schemer- en nachtperiode, zowel in de renovatie-, sloop- c.q. aanlegfase als in de gebruikersfase. Nest- en verblijfplaatsen van beschermde soorten mogen niet aangeschenen worden, alsmede ter voorkoming van het onderbreken van een vliegroute of een foerageergebied (wel of niet essentieel) ten behoeve van vleermuizen.

Huisumus

- 2.9 De ontheffinghouder dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare periodes van de huismus (broedseizoen en perioden van vorst). Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode korter of langer zijn. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een ecologisch deskundige op het gebied van de huismus. Indien de werkzaamheden niet buiten het kwetsbare seizoen van de huismus uitgevoerd kunnen worden, dienen de woningen voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden, zodat er geen verstoring plaatsvindt van de huismus ten tijde van de werkzaamheden. Men dient dan wel de gewenningsperiode voor de externe huismuskasten in acht te nemen conform het Kennisdocument van BJI12 voor de huismus. Er kan niet ongeschikt gemaakt worden indien hier geen rekening mee is gehouden.

Afwijkingen, met betrekking tot de gewenningsperiode van de huismus aan externe huismuskasten of vergelijkbare compensatie, dienen vooraf altijd in overleg plaats te vinden met het bevoegd gezag.

- 2.10 De ontheffinghouder dient, voorafgaand aan de sloop en renovatie, conform het Activiteitenplan diverse complexen Woonservice, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker, voor de huismus in of in de directe omgeving van het plangebied (tijdelijke) compensatie aan te bieden. Deze verblijven dienen tenminste tot één jaar, nadat de permanente verblijfplaatsen zijn gerealiseerd, beschikbaar te blijven voor de huismus. Verwijdering van deze tijdelijke verblijfplaatsen mag na deze periode alleen geschieden buiten de kwetsbare periode dan wel binnen de kwetsbare periode als door een ecologisch deskundige is vastgesteld dat de verblijven niet in gebruik zijn.
- 2.11 Na afloop van de renovatie-, sloop- en bouwwerkzaamheden dienen er conform het Activiteitenplan diverse complexen Woonservice, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker, op basis van het Kennisdocument van BIJ12 voor de huismus in of in de directe omgeving van het plangebied permanente mitigatie aan te bieden.
- 2.12 Naast de realisatie van nestplaatsvoorzieningen, zoals gesteld in het onderliggende Activiteitenplan diverse complexen Woonservice, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker, dient de ontheffinghouder ook schuilplaatsen voor de huismus te realiseren in de vorm van inheemse, groenblijvende, winterharde hagen en diverse bosschages, gezien dit onderdeel uitmaakt van de functionele leefomgeving van de huismus.
- 2.13 De werkzaamheden mogen niet leiden tot het verwijderen van groen binnen het plangebied indien dit deel uitmaakt van het leefgebied van de huismus wanneer het slechts renovatie-werkzaamheden betreft.

Gierzwaluw

- 2.14 De ontheffinghouder dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare periodes van de gierzwaluw (half april tot half augustus). Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer of korter zijn. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een ecologisch deskundige op het gebied van de gierzwaluw. Indien de werkzaamheden niet buiten het kwetsbare seizoen van de gierzwaluw uitgevoerd kunnen worden, dienen de woningen voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden zodat er geen verstoring plaatsvindt van de gierzwaluw tijdens de werkzaamheden. Men dient dan wel de gewenningsperiode voor de externe kasten in acht te nemen conform het Kennisdocument van BIJ12 voor de gierzwaluw. Er kan niet ongeschikt gemaakt worden indien hier geen rekening mee is gehouden. Afwijkingen, met betrekking tot de gewenningsperiode van de gierzwaluw aan externe kasten of vergelijkbare compensatie, dienen vooraf altijd in overleg plaats te vinden met het bevoegd gezag.
- 2.15 De ontheffinghouder dient, voorafgaand aan de sloop, conform het Activiteitenplan diverse complexen Woonservice, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker, voor de gierzwaluw in of in de directe omgeving van het plangebied (tijdelijke) compensatie aan te bieden. Deze verblijven dienen binnen een straal van 200 meter van het plangebied opgehangen te worden, zo hoog mogelijk, maar op minstens 4 meter hoogte opgehangen te worden en met een vrije aan- en afvliegroute. Afwijkingen hiervan dienen in overleg plaats te vinden met het bevoegd gezag. Deze verblijven dienen tenminste tot één jaar nadat de permanente verblijfplaatsen zijn gerealiseerd beschikbaar te blijven voor de gierzwaluw. Verwijdering van deze tijdelijke verblijfplaatsen mag na deze periode alleen geschieden buiten de kwetsbare periode dan wel binnen de kwetsbare periode als door een ecologisch deskundige is vastgesteld dat de verblijven niet in gebruik zijn.

- 2.16 Na afloop van de renovatie en bouwwerkzaamheden dienen er conform het Activiteitenplan diverse complexen Woonservice, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker voor de gierzwaluw in of in de directe omgeving van het plangebied permanente mitigatie aan te bieden. Deze in pandige verblijfplaatsen dienen binnen een straal van 200 meter van het plangebied gerealiseerd te worden, zo hoog mogelijk, maar op minstens 4 meter hoogte gecreëerd te worden, vrij van kunstmatige lichtverstoring te zijn en met een vrije aan- en afvliegroute. Afwijkingen hiervan dienen in overleg plaats te vinden met het bevoegd gezag.

Gewone dwergvleermuis

- 2.17 De ontheffinghouder dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare perioden van de gewone dwergvleermuis. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer of korter zijn. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een ecologisch deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis. Indien de werkzaamheden niet buiten het kwetsbare seizoen van de gewone dwergvleermuis uitgevoerd kunnen worden, dienen de woningen voorafgaand aan het kwetsbare seizoen ongeschikt gemaakt te worden zodat er geen verstoring plaatsvindt van de gewone dwergvleermuis tijdens de werkzaamheden. Men dient dan wel de gewenningsperiode voor de externe kasten in acht te nemen conform het Kennisdocument van BJI12 voor de gewone dwergvleermuis. Er kan niet ongeschikt gemaakt worden indien hier geen rekening mee is gehouden. Afwijkingen, met betrekking tot de gewenningsperiode van de gewone dwergvleermuis, aan externe kasten of vergelijkbare compensatie, dienen vooraf altijd in overleg plaats te vinden met het bevoegd gezag.
- 2.18 De ontheffinghouder dient, voorafgaand aan de sloop, conform het Activiteitenplan diverse complexen Woonservice, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker voor de gewone dwergvleermuis in of in de directe omgeving van het plangebied (tijdelijke) compensatie aan te bieden. Deze verblijfplaatsen dienen binnen een straal van 200 meter van het plangebied opgehangen te worden, zo hoog mogelijk, maar op minstens 4 meter hoogte opgehangen te worden en met een vrije aan- en afvliegroute. Afwijkingen hiervan dienen in overleg plaats te vinden met het bevoegd gezag. Deze verblijven dienen tenminste tot één jaar nadat de permanente verblijfplaatsen zijn gerealiseerd beschikbaar te blijven voor de gewone dwergvleermuis. Verwijdering van deze tijdelijke verblijfplaatsen mag na deze periode alleen geschieden buiten de kwetsbare periode dan wel binnen de kwetsbare periode als door een ecologisch deskundige is vastgesteld dat de verblijven niet in gebruik zijn.
- 2.19 Na afloop van de renovatie-, sloop- en bouwwerkzaamheden dienen er conform het Activiteitenplan diverse complexen Woonservice, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker voor de gewone dwergvleermuis in of in de directe omgeving van het plangebied permanente mitigatie aan te bieden. Deze in pandige verblijfplaatsen dienen binnen een straal van 200 meter van het plangebied gerealiseerd te worden, zo hoog mogelijk, maar op minstens 4 meter hoogte gecreëerd te worden, vrij van kunstmatige lichtverstoring te zijn en met een vrije in- en uitvliegroute. Afwijkingen hiervan dienen in overleg plaats te vinden met het bevoegd gezag.

Gewone grootoorvleermuis

- 2.20 De ontheffinghouder dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare perioden van de gewone grootoorvleermuis. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer of korter zijn. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een ecologisch deskundige op het gebied van de beschermde soort. Indien de werkzaamheden niet buiten het kwetsbare seizoen van de gewone grootoorvleermuis uitgevoerd kunnen worden, dienen de woningen voorafgaand aan het kwetsbare seizoen ongeschikt gemaakt te worden zodat er geen verstoring plaatsvindt tijdens de werkzaamheden. Men dient dan wel de gewenningsperiode voor de externe kasten in

acht te nemen conform het Kennisdocument van BIJ12 voor de gewone grootoorvleermuis. Er kan niet ongeschikt gemaakt worden indien hier geen rekening mee is gehouden. Afwijkingen, met betrekking tot de gewenningsperiode van de gewone grootoorvleermuis, aan externe kasten of vergelijkbare compensatie, dienen vooraf altijd in overleg plaats te vinden met het bevoegd gezag.

- 2.21 De ontheffinghouder dient, voorafgaand aan de renovatie en sloop, conform het Activiteitenplan diverse complexen Woonservice, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker voor de gewone grootoorvleermuis in of in de directe omgeving van het plangebied (tijdelijke) compensatie aan te bieden. Deze verblijfplaatsen dienen binnen een straal van 200 meter van het plangebied aanwezig te zijn. Afwijkingen hiervan dienen in overleg plaats te vinden met het bevoegd gezag.
- 2.22 Na afloop van de renovatie-, sloop- en bouwwerkzaamheden dienen er conform “het Soortenmanagementplan woningbezit Woonservice in Schoonoord, d.d. 4 maart 2022 voor de gewone grootoorvleermuis in of in de directe omgeving van het plangebied permanente mitigatie aan te bieden. Deze in pandige verblijfplaatsen dienen binnen een straal van 200 meter van het plangebied gerealiseerd te worden, zo hoog mogelijk, maar op minstens 4 meter hoogte gecreëerd te worden, vrij van kunstmatige lichtverstoring te zijn en met een vrije in- en uitvliegroute. Afwijkingen hiervan dienen in overleg plaats te vinden met het bevoegd gezag.

3. Overige voorschriften

- 3.1 Een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor de generieke ontheffing is verleend, dient ten minste aanwezig of betrokken te zijn op de volgende momenten:
- a) bij het ongeschikt maken van het gebouw voor de beschermde soorten behorend bij dit besluit, voorafgaand aan de renovatie en sloop;
 - b) tijdens het aanbrengen of het bepalen van de exacte locaties van de alternatieve (zowel de tijdelijke als de permanente) verblijfplaatsen op geschikte locaties;
 - c) bij het verwijderen van begroeiing en/of het kappen van bomen.
- 3.2 Het kan voorkomen dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de generieke ontheffing betrekking heeft uit te voeren. In dat geval dient de ontheffinghouder, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

4. Zorgplicht

- 4.1 De ontheffinghouder dient voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden waardoor de effecten beperkt of ongedaan gemaakt worden.
- 4.2 In navolging van het voorgaande voorschrift dient de ontheffinghouder rekening te houden met het broedseizoen van vogels. De werkzaamheden dienen zoveel mogelijk uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen. Mocht dit niet mogelijk zijn, dient een deskundige voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied en/of alle te kappen bomen te controleren op in gebruik zijnde nesten. Als er in gebruik zijnde nesten worden aangetroffen, dienen de werkzaamheden te worden uitgesteld tot na het broedseizoen. Het plangebied dient hiervoor vrijgegeven te worden

door de ecologisch deskundige.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
namens dezen,

A. Venekamp,
Teammanager Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

Afschrift aan:

- Ontheffinghouder (Stichting Woonservice Drenthe)
- Adviseur AKTB Buro Bakker (digitaal)
- het College van Burgemeesters en Wethouders van Midden-Drenthe en Borger-Odoorn (digitaal)

Bezwaar

Belanghebbenden die het niet eens zijn met dit definitieve besluit, kunnen binnen zes weken na de dag van verzending van dit besluit een bezwaarschrift indienen bij het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe. Voor meer informatie over de bezwaarprocedure zie <http://provincie.drenthe.nl/loket/bezwaarschriften>.

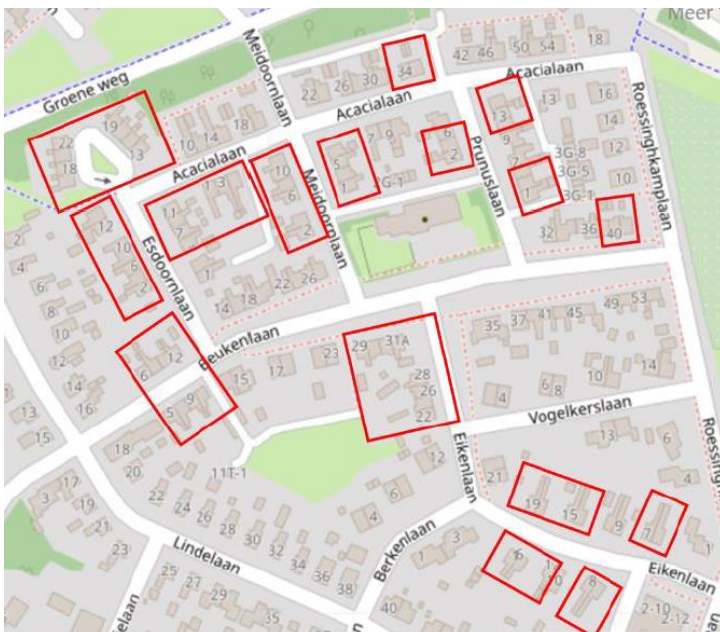
BIJLAGE 1: MOTIVERING BIJ BESLUIT

1. Aanvraag en procesverloop

Op 26 april 2022 hebben wij een aanvraag ontvangen voor een ontheffing van adviseur AKTB Buro Bakker namens Stichting Woonservice Drenthe (hierna ontheffinghouder). Het project betreft de renovatie, sloop en nieuwbouw van het woonbestand van Stichting Woonservice Drenthe in Beilen, Westerbork en Odoorn. De ontheffinghouder heeft een ontheffing aangevraagd voor de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, lid 2 en 4 en artikel 3.5, lid 2 en lid 4 van de Wnb voor de volgende soorten: huismus (*Passer domesticus*), gierzwaluw (*Apus apus*), gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*).

Figuur 1: plangebied Beilen van Stichting Woonservice Drenthe (bron: Activiteitenplan diverse complexen Woonservice, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker)

Figuur 2: plangebied Westerbork van Stichting Woonservice Drenthe (bron: Activiteitenplan diverse complexen Woonservice, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker)

Figuur 3: plangebied Odoorn van Stichting Woonservice Drenthe (bron: Activiteitenplan diverse complexen Woonservice, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker)

2. Wettelijk kader

2.1 Vogelrichtlijn

De huismus en de gierzwaluw zijn beschermde inheemse vogelsoorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

- Op grond van artikel 3.1 lid 2 van de Wnb is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Op grond van artikel 3.1 lid 4 van de Wnb is het verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.

Het nest van een vogel, zoals bedoeld in artikel 3.1 lid 2 van de Wnb is de plaats die een vogel gebruikt voor het leggen en uitbroeden van de eieren en het grootbrengen van de jongen, voor zover het geen nestvlieser betreft. Ook de inhoud en de functionele omgeving van het nest moeten worden beschermd voor zover het broedsucces hiervan afhankelijk is. Artikel 3.1 lid 2 van de Wnb is gedurende het broedseizoen van toepassing op alle in gebruik zijnde nesten van vogels. Nesten van de huismus zijn op basis van vaste jurisprudentie bovendien jaarrond beschermd. Dit houdt in dat ook buiten het broedseizoen de nesten beschermd zijn en niet mogen worden vernield of weggehaald.

2.2 Habitatrichtlijn, bijlage II van verdrag van Bern en Bijlage I van verdrag van Bonn

De gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis zijn beschermde inheemse zoogdiersoorten als bedoeld in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, en bijlage II van het verdrag van Bern, en zijn zodoende beschermd op grond van artikel 3.5 van de Wnb.

- Op grond van artikel 3.5 lid 2 van de Wnb is het verboden om dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- Op grond van artikel 3.5 lid 4 van de Wnb is het verboden om de voorplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

Onder voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van vleermuizen als bedoeld in artikel 3.5 lid 4 van de Wnb vallen o.a. kraamverblijven, zomerverblijven, paarverblijven en winterverblijven maar ook essentiële vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van de voortplantingsplaats of rustplaats worden hieronder gerekend. Tijdelijke, seizoensgebonden verblijfplaatsen als holen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per individu zijn ook beschermd door artikel 3.5 lid 4 van de Wnb.

Naast artikel 3.5 lid 4 van de Wnb is ontheffing gevraagd voor artikel 3.5 lid 2 van de Wnb. Gelet op de werkzaamheden valt niet uit te sluiten dat er sprake is van mogelijk opzettelijke verstoring van de gewone dwergvleermuis of gewone grootoorvleermuis. Om die reden is er ontheffing van de verbodsbepaling in artikel 3.5, lid 2, van de Wnb noodzakelijk.

2.3 *Beoordelingsgronden ontheffing verlening*

Op grond van artikel 1.10, lid 3, van de Wnb dienen wij bij het afgeven van een generieke ontheffing op grond van de Wnb rekening te houden met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied en de regionale en lokale bijzonderheden. In dit geval zien wij, deze belangen in acht genomen, geen reden om de ontheffing anders vorm te geven.

Daarnaast blijkt uit de relevante wet- en regelgeving dat de aangevraagde ontheffing alleen kan worden verleend als er geen andere bevredigende oplossing bestaat, de ontheffing aangevraagd wordt onder een aangewezen belang en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is. De ontheffinghouder heeft aangegeven te voldoen aan de voorwaarden zoals deze worden gesteld in artikel 3.3 en 3.8 van de Wnb.

3. **Overwegingen**

Woonservice heeft verschillende werkzaamheden gepland voor diverse woningen verdeeld over de plaatsen Beilen, Westerbork, Odoorn en Musselkanaal. Het gaat hierbij om renovatie en onderhoud, maar ook om sloop en nieuwbouw.

Het plangebied in Beilen bevindt zich aan de Papenkamp (zie Figuur 2). Het betreft in totaal 18 eengezinswoningen. Het gaat om de adressen Papenkamp oneven nummers 1a t/m 11, 25 t/m 35 en even nummers 6 t/m 16. Bij deze woningen wordt de gevelbekleding, die bestaat uit kunststof delen, vervangen. De overige gevels worden geschilderd en er worden aan de voor- en achtergevel dakoverstekken gemaakt.

Het plangebied in Westerbork omvat 64 woningen in de bomenbuurt (zie Figuur 6). Het gaat om eengezinswoningen met tuinen verspreid over zeven straten.

De kleinschalige verbeteringen aan de woningen in Westerbork houden in:

- Dakgootvervanging.
- Bijvullen van bestaande spouwen.
- Glasvervanging.
- Schilderwerkzaamheden.
- Dakwerkzaamheden aan de platte daken, hellende daken uitgesloten behalve als de dakpannen niet meer volstaan.
- Nalopen van hang- en sluitwerk van de kozijnen.
- Nalopen voegwerk.
- Isoleren van binnenuit, onderzijde schuine daken op zolder.

Uit de opnames die nog moeten plaatsvinden, zal blijken welke werkzaamheden er uitgevoerd gaan worden. Het kan dus voorkomen dat een aantal werkzaamheden zoals hierboven genoemd niet nodig zijn.

In Odoorn betreft het plangebied de Liniekampen. Het gaat om de oneven nummers 21 t/m 35 en even nummers 36 t/m 42. Het gaat om totaal twaalf 2-onder-1 kapwoningen die in het noorden van Odoorn liggen. Het is een groene buurt met veel groene tuinen.

In Odoorn worden de bestaande daken vervangen. Hierbij worden ook de dakgoten vervangen. De werkzaamheden in Westerbork en Odoorn staan gepland voor 2023; de werkzaamheden in Beilen staan gepland voor eind 2022.

Uitgevoerd onderzoek

Voor de quickscan Wnb zijn een bronnenonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd.

Het bronnenonderzoek bestond uit het raadplegen van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, geraadpleegd op januari 2021) en vrij beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde soorten. Hiervoor zijn de meest actuele en relevante bronnen geraadpleegd. Op 21 januari 2021 is een verkenning in het plangebied en de directe omgeving (onderzoeksgebied) uitgevoerd door een ecooloog van ATKB Buro Bakker. Tijdens dit veldbezoek is een beoordeling gemaakt van het plangebied als geschikt leefgebied voor beschermde flora en fauna. De woningen zijn gecontroleerd op geschikte openingen die gebruikt kunnen worden door beschermde soorten. Tevens zijn de waargenomen beschermde soorten genoteerd. Uit de quickscan kwam naar voren dat de woningen in potentie geschikt zijn voor huismus, gierzwaluw en vleermuizen.

Beilen

Huisumus

Het onderzoek naar huismussen is uitgevoerd volgens het soortinventarisatieprotocol van het Netwerk Groene Bureaus (2017). Binnen het plangebied zijn twee veldbezoeken gebracht; in de periode van 1 april tot 20 juni. Daarbij zijn de woning(en) en de omgeving geobserveerd en is gelet op aanwezigheid van broedende huismussen in en nabij de woningen. De waargenomen zingende mannetjes, de aanwezigheid van paartjes en/of nestbouw zijn daarbij genoteerd. Het onderzoek van 4 mei is uitgevoerd onder ongunstige omstandigheden. Er was veel wind en het regende. Daarmee voldeed het onderzoek niet aan de vereisten van het soortinventarisatieprotocol. Er werd tijdens het onderzoek wel redelijk veel activiteit van huismussen, waaronder ook zingende mannetjes, waargenomen. Mogelijk als gevolg van het koude voorjaar, waardoor een deel van de huismussen het broeden hadden uitgesteld. Het is echter niet uitgesloten dat er nesten zijn gemist door de ongunstige omstandigheden. Om die reden is het worst-case benaderd.

Vleermuizen

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd door middel van een vijftal avond- of ochtendbezoeken in het zomerhalfjaar van 2021 (mei tot en met september). Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd volgens het vleermuisprotocol 2021 met behulp van een Petterson D240X batdetector en digitale opnameapparatuur. Alle veldbezoeken zijn uitgevoerd onder voor vleermuizen geschikte weersomstandigheden. Dit betekent een temperatuur boven de 10 graden, droog en weinig wind. Tijdens het invallen van de duisternis en in de vroege ochtend is met behulp van de batdetector gepost op verschillende strategische locaties zodat in- en uitvliegende vleermuizen goed konden worden waargenomen. Tabel 4 geeft een overzicht van de dagen waarop de verschillende onderzoeken zijn uitgevoerd. Het plangebied is tijdens de kraamrondes opgedeeld in drie deelgebieden en tijdens de paarronden in twee deelgebieden.

Westerbork

Huisumus

Het onderzoek naar huismussen is uitgevoerd volgens het soortinventarisatieprotocol van het NGB (2017). Het onderzoek van 4 mei is uitgevoerd onder ongunstige omstandigheden. Er was veel wind en het regende. Daarmee voldeed het onderzoek niet aan de vereisten van het soortinventarisatieprotocol. Er werd tijdens het onderzoek wel redelijk veel activiteit van huismussen, waaronder ook zingende mannetjes, waargenomen. Mogelijk als gevolg van het koude voorjaar, waardoor een deel van de huismussen het broeden hadden uitgesteld. Het is echter niet uitgesloten

dat er nesten zijn gemist door de ongunstige omstandigheden. Om die reden is het worst-case benaderd.

Gierzwaluw

Het onderzoek naar gierzwaluwen is uitgevoerd bij woningen aan de Eikenlaan. De overige woningen zijn in de quickscan als ongeschikt voor de gierzwaluw beoordeeld. Het onderzoek is uitgevoerd volgens het opgestelde Kennisdocument gierzwaluw van BIJ12 (2017). Het onderzoek vond plaats aan het begin van de avond; vlak voor zonsondergang. Dit is de meest geschikte tijd om het invliegen van gierzwaluwen in een opening onder de pannen waar te nemen. Onderzoek naar gierzwaluwen vond plaats in drie ronden gedurende de periode begin juni en half juli. Het onderzoek is deels gecombineerd met het vleermuisonderzoek. Daarbij zijn op die avonden voor zonsondergang gestart met het onderzoek, zodat nog invliegende gierzwaluwen konden worden waargenomen. Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd door middel van een vijftal avond- of ochtendbezoeken in het zomerhalfjaar van 2021 (mei tot en met september). Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd volgens het Vleermuisprotocol 2021. Het plangebied is opgedeeld in zeven deelgebieden.

Odoorn

Huismus

Het onderzoek naar huismussen is uitgevoerd volgens het soortinventarisatieprotocol van het NGB (2017).

Vleermuizen

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd door middel van een vijftal avond- of ochtendbezoeken in het zomerhalfjaar van 2021 (mei tot en met september) conform het Vleermuisprotocol 2021. Het plangebied is opgedeeld in twee deelgebieden.

Natuurvrij maken

Bij voorkeur wordt gewerkt buiten de kwetsbare periodes. Indien dat niet mogelijk is, bijvoorbeeld omdat de woning het hele jaar door in gebruik kan zijn, dan wordt gekozen voor een periode waarin de soort actief is en in staat is een alternatieve verblijfplaats te zoeken. Indien het noodzakelijk is om bomen en struiken te verwijderen, dan dient dit buiten het broedseizoen te geschieden. Dit kan in de winter of vanaf augustus, na een broedvogelcontrole en controle op aanwezigheid van kleine zoogdieren (egels).

Broedvogels en kleine zoogdieren

Voor het verwijderen van groen dient te worden gecontroleerd of er geen broedvogels of kleine zoogdieren zoals egels aanwezig zijn. Duiven kunnen zelfs in de winter broeden en egels zijn in de winter in winterslaap en immobiel. Indien het groen in de winter wordt verwijderd, is daarom een controle vooraf nodig door een deskundig ecooloog. Let op: mogelijk dient een deel van het groen behouden te blijven voor huismussen. Dit wordt in overleg met Woonservice bepaald en mag de functionele staat van instandhouding van het nest of de nesten niet aantasten.

Huismussen

Voor huismussen zijn er verschillende mogelijkheden om de woningen ongeschikt te maken. De beste methode is mede afhankelijk van het type dak en de werkzaamheden:

- Het dichtmaken van gaten en kieren buiten het broedseizoen met vulschuim;
- Het plaatsen van gootborstels;
- Het verwijderen van dakgoten;
- Het verwijderen van de eerste rij dakpannen.

Gierzwaluwen

Voor gierzwaluw is werken buiten het broedseizoen altijd de beste werkwijze.

Vleermuizen

Het ongeschikt maken van de woningen in verband met de aanwezigheid van vleermuizen kan pas starten nadat de ontheffing is verleend. Een manier om de woningen ongeschikt te maken voor vleermuizen is het plaatsen van exclusion flaps. Het ongeschikt maken met exclusion flaps bij de geschikte invlieglocaties zorgt ervoor dat vleermuizen wel uit de verblijfplaatsen kunnen vliegen, maar niet meer er terug in kunnen. Om te zorgen dat de vleermuis gebruik maakt van de flap, kan de rest van de ruimte worden dichtgemaakt met vulschuim onder begeleiding of op aanwijzing van een ecologisch deskundige.

Als bijlage bij het activiteitenplan wordt een ecologisch werkprotocol toegevoegd waarin de benodigde maatregelen worden beschreven. Op de volgende momenten is ecologische begeleiding en controle noodzakelijk:

- Voor het verwijderen van groen (check op broedvogels en evt. op kleine zoogdieren);
- Vleermuischeck en broedvogelcheck voor het plaatsen van de exclusion flaps;
- Ecologische begeleiding bij plaatsen vleermuiswerende en broedvogelwerende maatregelen;
- Vleermuiscontrole na het plaatsen van de exclusion flaps;
- Controles bij het inbouwen van permanente voorzieningen in de nieuwbouwsituatie;
- Eindcontrole functionaliteit permanente maatregelen;
- Controle bij verwijderen externe kasten vleermuizen en broedvogels.

Tijdelijke compensatie

Uitgaande van start van de werkzaamheden vanaf oktober 2022 in Beilen, dienen de externe kasten uiterlijk eind maart 2022 geplaatst te zijn. Tevens dienen de externe kasten ten behoeven van de werkzaamheden in Westerbork al opgehangen te zijn. Gezien het grote aantal verblijfplaatsen dat hier wordt aangetast, is het wenselijk dat de dieren een zo lang mogelijke gewenningsduur krijgen. Voor Odoorn moeten de kasten uiterlijk zes maanden voor de start van de werkzaamheden geplaatst zijn.

Beilen

Huismus

Voor de huismus zijn zestien nestkasten geplaatst aan bomen aan de Papenkamp en Asserweg conform het Activiteitenplan diverse complexen Woonservice, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker. Hierbij wordt het merendeel aan de bomen aan de Papenkamp geplaatst. Maximaal één kast per boom. De kasten worden op een hoogte van minimaal drie meter en op het noorden of oosten opgehangen. Een geschikte kast hiervoor is de Oklahoma, of een andere duurzame kast van hetzelfde soort materiaal en kwaliteit. De kasten dienen een vrije aanvliegroute te hebben, vrij te zijn van kunstmatige lichtverstoreng. De kasten mogen niet eerder dan een jaar nadat de permanente voorzieningen beschikbaar zijn gekomen, worden verwijderd, mits ze op dat moment niet in gebruik zijn door een huismus tijdens het broedseizoen of tijdens een vorstperiode. Het verwijderen mag alleen onder begeleiding van een deskundig ecooloog gebeuren.

Gewone dwergvleermuis

Er zijn in totaal twintig externe, duurzame vleermuiskasten nodig ter compensatie conform het Activiteitenplan diverse complexen Woonservice, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker. Omdat het niet is gelukt om voldoende particulieren bereid te vinden om kasten te laten plaatsen, zijn de overige zes benodigde kasten aan bomen geplaatst. Hierbij worden vier à vijf kasten aan de Papenkamp geplaatst en één of twee kasten aan de Asserweg. Op basis van een veldbezoek in maart 2022 is vastgesteld dat hier voldoende geschikte bomen aanwezig zijn. Hier worden platte kasten van Vivara Pro opgehangen, type VK MP 04 of vleermuiskasten van een vergelijkbare type/materiaal en

kwaliteit. De kasten mogen niet eerder dan een jaar nadat de permanente voorzieningen beschikbaar zijn gekomen, worden verwijderd, mits ze op dat moment niet in gebruik zijn door een vleermuis. Het verwijderen mag alleen onder begeleiding van een deskundig ecooloog plaatsvinden.

Westerbork

Huismus

Voor de huismus dienen twintig nestkasten te worden geplaatst in de omgeving van het plangebied conform het Activiteitenplan diverse complexen Woonservice, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker. Dit dient drie maanden voor de werkzaamheden te gebeuren. Naast de kasten zijn er in de omgeving van het plangebied volop 'natuurlijke' alternatieven beschikbaar onder daken van woningen. Ook zal sprake zijn van een fasering van de werkzaamheden, waardoor de nesten niet tegelijk verloren gaan c.q. niet beschikbaar zijn. We achten het daarom niet nodig om vier kasten extra op te hangen voor nesten die mogelijk zijn gemist. De kasten dienen op een hoogte van minimaal drie meter op plekken met een noordelijke of oostelijke oriëntatie te worden opgehangen. De afstand tussen de kasten dient minimaal 1,5 meter te bedragen. De locaties waar de nestkasten worden opgehangen, voldoen aan de eisen die de huismus aan zijn leefgebied stelt. Dit betekent dat er in de directe nabijheid schuilplaatsen aanwezig zijn in opgaand groen, zoals dichte struiken en hagen van minimaal 1.70 meter hoog. De kasten mogen niet eerder dan een jaar nadat de permanente voorzieningen beschikbaar zijn gekomen, worden verwijderd, mits ze op dat moment niet in gebruik zijn door een huismus tijdens het broedseizoen of tijdens een vorstperiode. Het verwijderen mag alleen onder begeleiding van een deskundig ecooloog gebeuren.

Gewone dwergvleermuis

Voor de gewone dwergvleermuis dienen er 68 externe vleermuiskasten opgehangen te worden als tijdelijke compensatie rondom het projectgebied conform het Activiteitenplan diverse complexen Woonservice, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker. Het is wenselijk om na het kraamseizoen van 2022 (bijv. in oktober 2022) een inspectie uit te voeren van de locaties waar kraamverblijven zijn aangetroffen van gewone dwergvleermuizen (Eikenlaan 8 en Acacialaan 34). Indien de vleermuizen gebruik maken van de spouwmuur, dan is het wenselijk de nieuwbouw met geventileerde spouw uit te voeren. Indien de vleermuizen vooral gebruik maken van ruimten onder de dakpannen, kan worden gekozen voor het toegankelijk maken van de daken in de nieuwbouwsituatie. De afstand tussen twee kasten dient minimaal 1,5 meter te bedragen. Voor de bevestiging dienen rvs-schroeven en bouten te worden gebruikt. De kasten mogen worden verwijderd een jaar nadat de permanente maatregelen beschikbaar zijn gekomen, maar alleen na controle door een deskundig ecooloog. Kastten mogen alleen worden verwijderd als op dat moment geen vleermuizen aanwezig zijn.

Gewone grootvleermuis

Voor de gewone grootvleermuis dienen er vier externe vleermuiskasten opgehangen te worden als tijdelijke compensatie rondom het projectgebied conform het Activiteitenplan diverse complexen Woonservice, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker. Deze kasten zijn opgehangen bij de Nijkampen. De kasten mogen worden verwijderd een jaar nadat de permanente maatregelen beschikbaar zijn gekomen, maar alleen na controle door een deskundig ecooloog. Kastten mogen alleen worden verwijderd als op dat moment geen vleermuizen aanwezig zijn.

Odoorn

Huismus

Indien in het broedseizoen van 2023 wordt gewerkt, raden we aan om uiterlijk half november 2022 twee nestkasten met een opening van 34 mm te plaatsen aan bomen in de directe omgeving van de Liniekampen. De kast Ohklahoma van Vogelbescherming Nederland is hiervoor geschikt of een kast van vergelijkbare kwaliteit en type. De kasten dienen op een hoogte van tenminste 3 meter op het noorden of oosten geplaatst te worden en moeten eveneens een vrije aanvliegroute hebben. De

kasten mogen niet eerder dan een jaar nadat de permanente voorzieningen beschikbaar zijn gekomen, worden verwijderd, mits ze op dat moment niet in gebruik zijn door een huismus tijdens het broedseizoen of tijdens een vorstperiode. Het verwijderen mag alleen onder begeleiding van een deskundig ecooloog gebeuren.

De nestkast aan de gevel dient dan uiterlijk half februari 2023 worden verwijderd.

Gewone dwergvleermuis

Voor de gewone dwergvleermuis dienen er 68 externe vleermuiskasten opgehangen te worden als tijdelijke compensatie rondom het projectgebied conform het Activiteitenplan diverse complexen Woonservice, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker. Woonservice heeft binnen 200 meter van het plangebied alleen woningen in bezit aan de Andries van Diepenbrugweg. Deze woningen worden echter gesloopt en op deze plek vindt nieuwbouw plaats. Ter mitigatie van de verblijfplaats die in de te slopen woningen is aangetroffen, zijn vleermuiskasten opgehangen aan woningen in het plangebied aan de Liniekampen. Omdat dit mogelijkwerijs een belemmering vormt voor het uitvoeren van de werkzaamheden aan de woningen aan de Liniekampen, worden op een andere plek nieuwe externe vleermuiskasten opgehangen. Voor het mitigeren van de twee verblijfplaatsen in de Liniekampen heeft Woonservice particulieren in de omgeving benaderd met de vraag of er kasten aan hun woningen mogen worden geplaatst. Indien dit onvoldoende respons heeft opgeleverd, worden er externe vleermuiskasten aan bomen (type VK MP 04 van Vivara Pro of vleermuiskasten van hetzelfde type en kwaliteit) opgehangen door een deskundig ecooloog. De vleermuiskasten worden op minimaal vier meter hoogte opgehangen aan de kopgevels van de woningen op een locatie met een vrije aan- en afvliegroute. De afstand tussen twee kasten dient minimaal 1,5 meter te bedragen. Voor de bevestiging dienen rvs-schroeven en bouten te worden gebruikt. Bij kasten aan bomen moet de spreiding tussen kasten minstens tien meter zijn en dient ook extra rekening te worden gehouden met de verlichting vanuit straatlantaarns. De kasten mogen worden verwijderd een jaar nadat de permanente maatregelen beschikbaar zijn gekomen, maar alleen na controle door een deskundig ecooloog. Kastten mogen alleen worden verwijderd als op dat moment geen vleermuis aanwezig is.

Permanente mitigatie

Huisumus

Optie 1

In de dakoverstekken kan een maatwerkoplossing voor huismussen worden gerealiseerd conform het Activiteitenplan diverse complexen Woonservice, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker. De binnenzijde van de nestkast moet minimaal 37 x 15 x 15 cm zijn. Daarnaast moet ter plekke van het gat aan de binnenzijde een houten plaat van 12 mm dik worden geplaatst. Voor huismus dient een ronde opening te worden gemaakt met een afmeting van 35 mm (Arcadis, 2019). In totaal dienen tenminste zestien broedplekken gerealiseerd te worden.

Optie 2

Indien dakoverstekken niet gerealiseerd kunnen worden als eerste optie, zullen neststenen moeten worden ingebouwd conform het Activiteitenplan diverse complexen Woonservice, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker. Dan gaat het om minimaal zestien neststenen. Hiervoor raden we neststeen IB GZ 03 aan of een neststeen van vergelijkbaar type en kwaliteit. De neststenen voor huismus dienen op een hoogte van minimaal drie meter te worden ingebouwd op een noordelijke of oostelijke oriëntatie. De afstand tussen twee neststenen dient minimaal 50 cm te bedragen.

Gierzwaluw

Optie 1

In de dakoverstekken kunnen nestplaatsen worden gerealiseerd voor gierzwaluwen conform het Activiteitenplan diverse complexen Woonservice, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker. Hiervoor is de belangrijke vereiste dat er voldoende ruimte voor de gierzwaluwen is om in te nestelen, dat de plekken zich op een noordelijke of oostelijke oriëntatie bevinden, op een hoogte van minimaal vier meter (maar liefst nog hoger in de nok van de kopgevel) met een vrije aan- en afvliegroute. Bij de tussenwoningen zijn alleen de hoogste delen van de gevels (de punten) van Papenkamp 9, 7, 8, 10, 31 en 33 hoog genoeg. Vanwege de oriëntatie is alleen de achtgevel van de even nummers geschikt; voor de oneven nummers gaat het om de voorgevels. De binnenzijde van de nestkast moet minimaal 37 x 15 x 15 cm zijn. Voor gierzwaluw dient een ovale opening te worden gemaakt met een afmeting van 32 * 65 mm (Arcadis, 2019). Er dienen ten minste vijf nestplekken gerealiseerd te worden; bij voorkeur meer.

Optie 2

Voor gierzwaluw dienen tenminste vijf neststenen te worden ingebouwd op locaties met een noordelijke of oostelijke oriëntatie conform het Activiteitenplan diverse complexen Woonservice, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker. Hiervoor raden we neststeen IB GZ 03 aan of een neststeen van hetzelfde type of kwaliteit. Neststenen voor de gierzwaluw dienen op een hoogte van minimaal vier meter te worden ingebouwd, maar liefst nog hoger en in de nok van de kopgevel. Een vrije aan- en afvliegroute van 1,5 meter breed is cruciaal.

Gewone dwergvleermuis

Optie 1

Voor de gewone dwergvleermuis is een maatwerkoplossing mogelijk in de dakoverstekken conform het Activiteitenplan diverse complexen Woonservice, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker. Er dienen minimaal twintig verblijfplaatsen⁷ te worden gerealiseerd.

Optie 2

Het alternatief is dat er minimaal twintig verblijfplaatsen⁷ worden gerealiseerd door inbouw van vleermuiskasten. Hierbij worden er twee geschakelde dubbellaagse VM2 kasten van Unitura (of inbouwkasten van vergelijkbaar type en kwaliteit) ingebouwd. De ingang dient op een hoogte van minimaal vier meter te worden gerealiseerd; het liefst zo hoog mogelijk in de nok van de kopgevel. In de hoekwoningen (Papenkamp 3, 25/27 en 16) kunnen drie tot vier vleermuiskasten worden ingebouwd. In de overige woningen passen er in elke voor- of achtergevel één.

Westerbork

Huismus

Er zijn vijf nesten vastgesteld in woningen die kleinschalig worden verbeterd en ook vijf nesten in de woningen die worden gesloopt. In beide gevallen kan een nest zijn gemist. Daar is er een compensatieopgave opgesteld van twaalf nesten.

Voor de nesten die zich bevinden onder de daken van woningen die kleinschalig worden verbeterd, worden de nestplaats behouden. Het zijn woningen met hellende daken en hieraan worden in principe geen werkzaamheden uitgevoerd.

De daken van alle nieuwe woningen (sloop- en nieuwbouw) worden toegankelijk gemaakt voor huismus door het vogelschroot op de derde panlat te plaatsen conform het gestelde in het Activiteitenplan diverse complexen Woonservice, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker. Dit wordt aan de voor- en achterzijde van de daken gedaan. Om te voorkomen dat huismussen de isolatieplaten kunnen aantasten, kunnen de isolatieplaten worden bedekt met dun spaanplaat.

Als schuilplaatsen worden beuken-, glansmispel- of ligusterhagen aangeplant als erfafscheiding conform het Activiteitenplan diverse complexen Woonservice, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker. Deze dienen te worden gehandhaafd op een hoogte van minimaal 1.60 meter.

Bij oplevering van de woningen dient direct geschikt groen aanwezig te zijn dat gebruikt kan worden als rust- en schuilplaats. Geschikt groen heeft een dichte structuur, is minimaal 1.60 meter hoog en is bij voorkeur wintergroen. Op deze manier is verzekerd dat voldoende rust- en schuilmogelijkheden aanwezig zijn voor de huismussen op de planlocaties.

Vleermuizen

Doordat er bij de renovatie spouwmuren worden na-geïsoleerd, is men er vanuit gegaan dat alle verblijfplaatsen permanent verdwijnen. Voor het compenseren van de verblijfplaatsen zijn in totaal 68 permanente alternatieven noodzakelijk (totaal aantal voor zowel gewone dwergvleermuis als voor de gewone grootoorvleermuis).

In de te renoveren woningen worden in elke kopgevel twee geschakelde, meerlaagse kasten ingebouwd. Hierdoor kunnen in totaal 19 verblijfplaatsen worden gerealiseerd. Deze zijn geschikt als zomer-, paar- alsmede winterverblijf. Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van twee geschakelde VMPM2 kasten van Unitura of kasten van vergelijkbaar materiaal en type.

Er zijn twee mogelijkheden voor het realiseren van permanente verblijfplaatsen voor vleermuizen:

- Het bouwen met een geventileerde spouw en deze toegankelijk maken als eerste optie;
- Het inbouwen van kasten en het toegankelijk maken van daken als tweede optie.

Optie 1

Als eerste optie dient de nieuwbouw uitgevoerd te worden met een geventileerde spouw en wordt deze toegankelijk gemaakt voor de vleermuizen door middel van open stootvoegen van tenminste 1,5 cm breedte en 4 cm hoogte conform het Activiteitenplan diverse complexen Woonservice, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker. Dit is toegestaan in het Bouwbesluit. Deze dienen dan verspreid over de woningen te worden geplaatst, op een hoogte van minimaal vier meter; het liefst nog hoger in de nok van de kopgevel(s). Een alternatief is het aanbrengen van vleermuisinlaatstenen, die ook toegang bieden tot de spouwmuur. In elke kopgevel dienen dan tenminste drie entreestenen verspreid te worden aangebracht, op een hoogte van minimaal vier meter; het liefst nog hoger in de nok van de kopgevel(s). De vrije ruimte tussen isolatiemateriaal (inclusief platen) en de buitenmuur dient vier cm te bedragen zodat de vleermuizen zich vrij door de spouwmuur kunnen bewegen. Bij gebruik van isolatieplaten in de spouwmuur is het relevant deze platen op te ruwen of stevig duurzaam kunststof gaas met een maaswijdte van 3 tot 10 millimeter te bevestigen. Als glaswol (en dergelijke) als isolatie wordt gebruikt, is het nodig dunne, ruwe platen tegen het isolatiemateriaal aan te brengen, bijv. houtwolcement (BIJ12, 2017). Door deze maatregel wordt de gehele spouwmuur toegankelijk voor vleermuizen en wordt voorzien in een duidelijke groene plus. De nieuwbouw wordt hierdoor geschikt als zomer-, paar-, winter- en mogelijk ook kraamverblijf voor de gewone dwergvleermuis.

Optie 2

Als tweede optie kan gekozen worden om in alle kopgevels van de nieuwbouwwoningen, in totaal 24, vier meerlaagse, geschakelde kasten in te bouwen. Hiervoor kunnen vier geschakelde VMPM3 kasten van Unitura worden gebruikt, of inbouwkasten van een vergelijkbaar type en materiaal. Hierdoor kunnen 24 verblijfplaatsen worden gerealiseerd die geschikt zijn als zomer-, kraam-, paar- alsmede jaarrond verblijf voor de gewone dwergvleermuis.

Naast het toegankelijk maken van de spouwmuren of het inbouwen van inbouwkasten dienen ook de daken toegankelijk te worden gemaakt om te kunnen voldoen aan de compensatieopgave conform het Activiteitenplan diverse complexen Woonservice, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker. Hierdoor ontstaan minimaal 24 potentiële verblijfplaatsen die in ieder geval kunnen dienen als zomer-, paar- en jaarrond verblijf voor de vleermuizen.

Voor de gewone grootoorvleermuis volstaan de maatregelen die worden getroffen voor de gewone dwergvleermuis.

Ecologische plus

Voor huismussen wordt een ruime ecologische plus gerealiseerd doordat alle daken van de nieuwbouw toegankelijk worden gemaakt. Voor vleermuizen wordt ook ruim gecompenseerd, vooral in functionaliteit, doordat er ofwel wordt gebouwd met een geventileerde spouw ofwel ruime voorzieningen worden ingebouwd, alsmede dat de daken toegankelijk worden gemaakt. Hierdoor worden volop mogelijkheden geboden voor het hele spectrum aan verblijfplaatsen, inclusief potentie voor kraamverblijfplaatsen.

Odoorn

Huismus

Alle daken worden toegankelijk gemaakt voor huismussen conform het Activiteitenplan diverse complexen Woonservice, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker. Bij de kopgevels wordt er voldoende ruimte gelaten tussen de gevelpannen en de muur (minimaal 3,5 cm), zodat huismussen toegang krijgen tot de noordelijke en oostelijk georiënteerde dakvlakken. Bij de dakdelen aan de achterzijde van de woningen wordt vogelschroot toegepast op de derde panlat en zorgen voor voldoende ruimte tussen het dak en de dakgoot (ruimte minimaal 5 cm) (in de huidige situatie niet geschikt). Voor dakoverstekken en de afmetingen hiervan dient er conform het Activiteitenplan diverse complexen Woonservice, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker gewerkt te worden.

Gewone dwergvleermuis

In het plangebied in Odoorn zijn een zomerverblijf en een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis vastgesteld. De werkzaamheden bestaan uit het vervangen van de daken. Hierbij worden ook de dakgoten vervangen.

Optie 1

Het voorkeursalternatief bestaat uit het toegankelijk maken van alle nieuwe daken conform het Activiteitenplan diverse complexen Woonservice, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker. Hierbij dient voldoende ruimte te worden gerealiseerd onder de nokpannen en onder minimaal vier gevelpannen per kopgevel. Hiervoor dient een ruimte van 1,8 cm tot 2 cm onder de nokvorst en gevelpan open te worden gehouden om vleermuizen toegang te verschaffen tot de ruimte onder de dakpannen. Het materiaal onder de nok-vorst/gevelpan dient ruw te zijn. Denk hierbij aan bakstenen of ruw hout (www.bouwnatuurinclusief.nl). Voorwaarde is dat er onder de dakpannen geen BRM (Breathable Roof Membranes) aanwezig is. Bitumineuze dakvilt dat niet bestaat uit polypropyleen kan veilig worden toegepast. Daarnaast is gripfolie (unitura.nl) een optie. Toegang bieden aan vleermuizen op het dakbeschoot is mogelijk door dakbeschotten dubbel uit te voeren, met een spleet van 1,7 á 3 cm, en toegankelijk vanuit de daklijst (www.bouwnatuurinclusief.nl). Voor dakoverstekken en de afmetingen hiervan dient er conform het Activiteitenplan diverse complexen Woonservice, d.d. 25 april 2022, van AKTB Buro Bakker gewerkt te worden.

Optie 2

Indien het geschikt maken van alle nieuwe daken niet lukt, dienen er pas inbouwkasten voor vleermuizen te worden ingebouwd. Hierbij worden er in alle kopgevels twee geschakelde VM2 vleermuiskasten (of kasten van een vergelijkbaar type en kwaliteit) te worden ingebouwd. Hierdoor worden twaalf permanente verblijfplaatsen geboden, in plaats van de acht permanente die volgens het Kennisdocument van BIJ12 gerealiseerd hoorde te worden.

3.1 *Alternatievenafweging*

De woningen in Beilen, Westerbork en Odoorn die worden gesloopt of gerenoveerd worden, stammen over het algemeen uit de jaren '60 van de vorige eeuw. Het is bijna onmogelijk om deze woningen op een niveau te krijgen waarbij er sprake is van goede isolatie. Tevens heeft Woonservice verplichtingen ten aanzien van het energetisch verbeteren van de woningen. Oude woningen hebben veelal last van koudebruggen of er is onvoldoende of geen ruimte voor een goed isolatiepakket. Bovendien is er sprake van slechte kierafdichting en ventilatie. Dit zorgt voor een slecht binnenklimaat, weinig comfort en hoge energierekeningen voor huurders. Woonservice heeft een verantwoordelijkheid naar de huurders en zal bij dergelijke, verouderde woningen overgaan tot sloop. In die gevallen waar energetische verbetering wel goed mogelijk is en ook voldoende verbetering oplevert, en ook de indeling van de woningen voldoet aan de eisen van de huidige tijd, zal Woonservice renovatie overwegen.

Beilen

Aanvankelijk werd gedacht dat het schilderen van de gevels en het vervangen van de kunststof gevelbekleding voldoende zou zijn om de problemen te herstellen. Hierdoor zouden er geen werkzaamheden aan de daken nodig zijn. Gezien de detaillering van de dakranden (gevel pan strak aan het metselwerk) zal het gewenste effect van het schilderwerk aan de gevels echter niet behaald worden. Daardoor is het nodig om overstekken te maken aan de voor- en achtergevel. Andere alternatieve oplossingen zijn er niet.

Westerbork

In plaats van het slopen van woningen zou ook gekozen kunnen worden voor renovatie. Het gaat om dermate gedateerde woningen dat het hiervoor niet haalbaar is de woningen wezenlijk te verbeteren wat betreft wooncomfort en energieprestatie. Renovatie is dus geen optie. Wat betreft de te renoveren woningen zou er voor gekozen kunnen worden om in plaats van de spouwmuren te na-isoleren de woningen van binnenuit te isoleren. Dit levert minder op in termen van verbetering van de energieprestatie van de woningen, is veel kostbaarder, moeilijker en bezorgt huurders veel overlast. Omdat Woonservice het belangrijk vindt om zowel het wooncomfort als de energieprestatie te verbeteren, is van binnenuit isoleren geen reële oplossing. Daarnaast kan binnenuit isoleren ook zorgen voor veranderingen in het microklimaat van nest- en verblijfplaatsen van beschermde soorten, waardoor het mogelijk ongeschikt raakt.

Odoorn

Er zijn geen goede alternatieve oplossingen voor de daken in Odoorn waarbij de bestaande verblijfplaats niet aangetast wordt.

Er wordt bij de uitvoering van de projecten in Beilen, Westerbork en Odoorn maximaal rekening gehouden met de beschermde soorten:

- Er wordt zoveel mogelijk gewerkt buiten de meest kwetsbare perioden;
- Er wordt gewerkt volgens een ecologisch werkprotocol en onder ecologische begeleiding;
- Er worden tijdig voldoende alternatieven aangeboden in de vorm van nest- en vleermuiskasten;
- Er wordt in elk plangebied gezorgd voor voldoende permanente alternatieven en waar mogelijk een ecologische plus.

3.2 *Belangenafweging*

De ontheffinghouder geeft in de aanvraag aan te werken in het belang van volksgezondheid of openbare veiligheid, genoemd in artikel 3.3, lid 4, sub b van de Wnb. Daarnaast wordt aangegeven te werken in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten genoemd in artikel 3.8, lid 5, sub b van de Wnb.

Volksgezondheid

Klimaatverandering is van invloed op de volksgezondheid. Deze invloed is overwegend negatief, met uitzondering van een afname van wintersterfte. De negatieve invloed is het gevolg van:

- Het vaker optreden van weersextremen (hittegolven, slechte luchtkwaliteit door smog);
- Toename van het risico op overstroming (zeespiegelstijging en piekafvoeren ten gevolge van extreme neerslag);
- Toename en vestiging van nieuwe vectoren, virussen en bacteriën ten gevolge van verandering regionale klimaat (hogere temperaturen, zachtere winters).

Klimaatverandering vormt ook een bedreiging voor de zoetwatervoorziening in Nederland, en daarmee voor de voedselproductie. De beschikbaarheid van voldoende zoet water en voedsel zijn van belang voor de openbare veiligheid en de volksgezondheid gezien het grote belang voor het functioneren van de samenleving. De bedreiging van de zoetwatervoorziening in Nederland volgt uit zeespiegelstijging (verzilting) en droogte (langdurige droogteperiodes). Het is daarom van belang dat de klimaatverandering zoveel mogelijk wordt beperkt. Het verduurzamen van woningen en het zoveel mogelijk verminderen van de uitstoot van CO₂ door woningen draagt hieraan bij.

In de te slopen woningen in Westerbork zijn op meerdere plekken asbest aanwezig. Particulieren en bedrijven mogen asbest niet (her)gebruiken, bewaren, verkopen, importeren, weggeven, opnieuw toepassen en bewerken. Sinds 1 juli 1993 geldt dit in Nederland en sinds 2005 in heel de Europese Unie. Asbest mag niet in nieuwe producten zitten, omdat asbestvezels levensgevaarlijk kunnen zijn als ze worden ingeademd (www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asbest, geraadpleegd december 2021). Na het inademen van asbestvezels kunnen mensen ernstig ziek worden. Het kan jaren duren voor er gezondheidsklachten zijn. Asbest kan na verloop van tijd beschadigd raken. Vroeg of laat komt er een moment dat asbestvezels vrijkomen. De gemiddelde concentratie in Nederland is nog altijd een stuk hoger dan de waarde die de Gezondheidsraad in 2010 adviseerde als acceptabel risico (www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asbest, geraadpleegd december 2021). In de woningen zijn de risico's nu beperkt. Het is niet uitgesloten dat in de toekomst toch schade optreedt aan de asbesthoudende delen, waardoor op de lange termijn toch gezondheidsrisico's ontstaan. Gezien de aanwezigheid van asbesthoudend materiaal in de woningen is er bij calamiteiten zoals brand een risico op vervuiling van de wijde omgeving en het milieu. Dit levert risico's op voor de gezondheid van bewoners en omwonenden. Bij sloop van de woningen zal het verwijderen en afvoeren van de asbesthoudende materialen worden uitgevoerd door een daarvoor gecertificeerd bedrijf. Hierdoor wordt het risico voor de volksgezondheid en het milieu weggenomen.

In de te slopen woningen in Westerbork is sprake van tocht- en vochtproblemen. Vochtige woningen zijn niet comfortabel en kunnen leiden tot gezondheidsklachten, of bestaande gezondheidsklachten verergeren zoals klachten met betrekking tot luchtwegen en allergieën. Het kan ook geurhinder doen ontstaan.

Voor het milieu wezenlijk gunstige effecten

De woningbouwverenigingen zitten in een transitie naar energiezuiniger wonen en daarmee het opleveren van duurzamere woningen. Een onderdeel in de verduurzaming van woningen bestaat uit het vervangen van oude slecht geïsoleerde woningen in duurzamere woningen. De nieuwe woningen hebben het energielabel A++. De energieprestatie van de woningen die worden gerenoveerd, zal ook verbeteren. Het verminderen van de energiebehoefte van woningen is belangrijk voor een gezond leefklimaat voor iedereen en is daarmee van openbaar belang en van invloed op de volksgezondheid. Alle woningen van woningcorporaties dienen gemiddeld energielabel B te hebben. Dit is het gevolg van bindende afspraken tussen provincies en woningcorporaties. Het vervangen van woningen met een veel te hoog energielabel naar woningen met een laag energielabel zal bijdragen aan deze doelstelling. Ook het renoveren van woningen draagt hieraan bij.

Deze afspraken zijn op landelijk niveau vastgesteld in het Energieconvenant dat in 2012 is gepresenteerd door de Minister van Binnenlandse Zaken (Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Aedes vereniging van woningcorporaties, Nederlandse Woonbond, Vastgoed Belang Vereniging van particuliere beleggers in vastgoed). Hierin is vastgelegd dat de woningbouwsector aanzienlijk moet bezuinigen op het gebouwgebonden energieverbruik. Het uitgangspunt van het Energieconvenant is dat alle woningen een gemiddelde Energie Index van 1,25 hebben (gemiddeld energielabel B; Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 2012).

Wij kunnen instemmen met de in de aanvraag beschreven belangen. De genoemde belangen vormen een voldoende onderbouwing om het optreden van (beperkte) negatieve effecten op de aangevraagde soorten te rechtvaardigen.

3.3 *Staat van instandhouding*

Huismus

De landelijke staat van instandhouding van de huismus is beoordeeld als matig ongunstig waar het gaat om populatie en verspreiding. Het leefgebied en toekomstperspectief van de huismus is wel gunstig (www.sovon.nl). Uit de Vogel- en Habitatrichtlijn-rapportage 2019 (Adams et al., Wageningen University & Research, 2020) blijkt dat de landelijke populatie broedparen wordt geschat op 600.000-1.000.000. De laatste jaren vertoont de populatie in Drenthe een kleine toename (www.sovon.nl). Op regionaal niveau laat de huismus een verspreidingspatroon zien dat goed aansluit bij de landelijke verspreiding. De soort is in vrijwel alle kilometerhokken in de provincie broedend aanwezig. De hoogste dichtheden vallen ook hier samen met stedelijke kernen. Er zijn voor de provincie Drenthe geen trendgegevens voorhanden, maar aan de hand van de verspreiding is het aannemelijk dat de soort binnen de provincie de zelfde trend volgt als op landelijke niveau. Ook wordt verwacht dat de staat van instandhouding van de huismus binnen de provincie Drenthe gelijk is aan die op nationaal niveau.

Beilen

Naast de zes nesten in het plangebied zijn vijf nestlocaties in de directe omgeving vastgesteld. Hierbij is gekeken tot 100 meter van het plangebied. Er is een kleine lokale populatie aanwezig. Gezien het groene karakter van de buurt en de ligging nabij het buitengebied, is de verwachting dat de omvang van de populatie groot genoeg is om zichzelf in stand te houden. De lokale staat van instandhouding zal niet slechter zijn dan de landelijke staat van instandhouding.

Westerbork

In het plangebied zijn tien nesten van de huismus vastgesteld. In de directe omgeving van het plangebied zijn in totaal ca. 47 nesten vastgesteld. Er is een relatief grote populatie huismussen aanwezig. Deze kan zichzelf duurzaam in stand houden. De lokale staat van instandhouding lijkt daarmee gunstiger dan de landelijke.

Odoorn

In het plangebied is één nest aanwezig in een nestkast aan een gevel. In de omgeving zijn meerdere nesten vastgesteld en er zijn veel waarnemingen in de NDFF van huismussen. Er lijkt een vitale populatie aanwezig in het dorp.

Daarnaast worden de woningen voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt. Hierdoor wordt voorkomen dat de huismus tijdens het broedseizoen worden verstoord. Door de overcompensatie zal de huismuspopulatie zich in de toekomst kunnen uitbreiden. Dit biedt kansen voor de lokale staat van instandhouding om zich gunstig te ontwikkelen. Negatieve effecten op de staat van instandhouding worden daarom niet verwacht.

Gierzwaluw

De landelijke staat van instandhouding van de gierzwaluw is beoordeeld als gunstig voor de aspecten verspreiding, leefgebied en toekomstperspectief. Het aspect 'populatie' is onbekend (www.sovon.nl). Uit de Vogel- en Habitatrichtlijn-rapportage 2019 (Adams et al., Wageningen University & Research, 2020) blijkt dat de landelijke populatie broedparen wordt geschat op 40.000 – 60.000. In Drenthe komt de gierzwaluw in kleine aantallen verspreid over de provincie voor. De trend van de populatie gierzwaluwen in Drenthe is eveneens onbekend (www.sovon.nl).

In het plangebied in Beilen is één nestlocatie van de gierzwaluw vastgesteld. Daarnaast zijn op 4 juni 2021 zijn ca. 11 gierzwaluwen gierend op goothoogte in de omgeving van het plangebied waargenomen, ter hoogte van Ronskamp 16, op ca. 100 meter ten noordwesten van het plangebied. Er zijn geen nestlocaties vastgesteld. In de NDFF is een beperkt aantal waarnemingen van gierzwaluwen in Beilen opgenomen, waarvan één op ca. 300 meter ten zuiden van het plangebied. Tijdens soortgericht onderzoek dat ATKB Buro Bakker de afgelopen jaren heeft uitgevoerd in de Acacialaan, Gruttolaan, Torenlaan, Molenstraat en het havengebied in Beilen zijn ook geen gierzwaluwnesten vastgesteld. De onderzochte woningen liggen op een afstand van minimaal 750 meter van het huidige plangebied. Er is geen goed beeld van de omvang van de lokale populatie en de lokale staat van instandhouding is niet bekend.

In Beilen wordt gewerkt buiten het broedseizoen. Het is daarom niet nodig om tijdelijke alternatieven te plaatsen. Tijdens de renovatie wordt ofwel een maatwerkoplossing toegepast ofwel worden neststenen ingebouwd. Hierdoor is verzekerd dat de lokale staat van instandhouding niet wordt aangetast.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in Nederland de meest algemeen voorkomende vleermuizensoort. De populatie wordt geschat op 300.000 tot 600.000 individuen (Ottenburg & Van Swaay, red., 2014). Uit Adams et. al (2019) blijkt dat het verspreidingsgebied van de gewone dwergvleermuis gunstig is, maar dat (de trend van) de staat van instandhouding onbekend is.

Beilen

Er zijn drie zomerverblijven en drie paar-/winterverblijven van de gewone dwergvleermuis vastgesteld in Beilen. De verblijven aan de Papenkamp 3 en 25 zijn jaarrond in gebruik. Tijdens het nader onderzoek zijn geen verblijfplaatsen vastgesteld in de omgeving van het plangebied. Wel is gekeken naar de activiteit van vleermuizen buiten het plangebied. De dichtheden van gewone dwergvleermuizen waren ongeveer vergelijkbaar in het plangebied en de omgeving. In de NDFF staat een beperkt aantal waarnemingen van gewone dwergvleermuizen in Beilen. Het betreft alleen waarnemingen van foeragerende dieren. ATKB Buro Bakker heeft onder andere vleermuisonderzoek gedaan in het Havengebied van Beilen, de Acacialaan, Gruttolaan, Molenstraat en Torenlaan en de school de Omloop/Vincent van Gogh. De afstand van deze locaties tot het plangebied bedraagt minimaal 750 meter. Hierbij zijn verschillende verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen vastgesteld. De gewone dwergvleermuis lijkt daarmee algemeen voor te komen in Beilen en er lijkt een uitgebreid netwerk van verblijfplaatsen in deze plaats. De lokale staat van instandhouding lijkt daarmee in ieder geval niet slechter dan de landelijke.

Westerbork

In de wijk waarin het plangebied ligt is een uitgebreid netwerk aan verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aanwezig. Binnen het plangebied zijn twee kraamverblijven, vier zomerverblijven, één paarverblijf, vier paar-/winterverblijven en vijf jaarronde verblijfplaatsen aangetroffen. Buiten het plangebied zijn daarnaast nog vier (mogelijke) zomerverblijven vastgesteld. Daarnaast is in de NDFF een waarneming opgenomen van een kraamkolonie van 15 dieren aan de Nijkampen 1, op ca. 70 meter ten noordwesten van het plangebied. In 2019 heeft AKTB Buro Bakker een paarverblijf van gewone dwergvleermuis vastgesteld aan de Kerkhoflaan 8 te Westerbork, op ca. 300 meter van het

plangebied. De gewone dwergvleermuis lijkt daarmee algemeen voor te komen in Westerbork. De lokale staat van instandhouding lijkt daarmee in ieder geval niet slechter dan de landelijke.

Odoorn

In het plangebied zijn een zomerverblijf en een paarverblijf van de gewone dwergvleermuis vastgesteld. Er zijn geen verblijfplaatsen vastgesteld van de gewone dwergvleermuis buiten het plangebied. Er is weinig activiteit van vleermuizen vastgesteld in de omgeving van het plangebied, maar ook in het plangebied was weinig activiteit. In de NDFF is een waarneming opgenomen van een zomerverblijf van de gewone dwergvleermuis aan de Liniekampen 8. In het zuiden van Odoorn zijn enkele tientallen foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Op basis van deze informatie kan de lokale staat instandhouding niet goed worden bepaald. De lokale staat instandhouding is dus onbekend.

De maatregelen die in het Activiteitenplan van AKTB Buro Bakker, behorend bij dit besluit, worden voorgesteld, zorgen er voor dat de staat van instandhouding van gewone dwergvleermuis gewaarborgd is en blijft. Een afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van gewone dwergvleermuis wordt daarom niet verwacht.

Gewone grootoorvleermuis

De gewone grootoorvleermuis geldt als een echte standvleermuis die vaak in de onmiddellijke nabijheid van de zomerverblijfplaats overwintert. Het lijkt een vrij opportunistisch dier te zijn, die snel nieuwe plekken ontdekt als verblijfplaats. De gewone grootoorvleermuis komt verspreid over heel Nederland voor maar nergens in grote aantallen. De soort is sterk gebonden aan kleinschalig landschap en bosgebieden en is in de open polderlandschappen in West- en Noord-Nederland zeldzamer.

De landelijke staat van instandhouding van de gewone grootoorvleermuis is als 'ongunstig – ontoereikend' beoordeeld, op basis van de aspecten kwaliteit van het leefgebied en toekomstperspectief (Van Norren (red.), 2019).

Naast de aangetroffen zomerverblijfplaats in het plangebied zijn geen andere individuen of verblijfplaatsen waargenomen. Ook in de NDFF ontbreken waarnemingen van gewone grootoorvleermuizen in Westerbork. De soort is moeilijk te inventariseren vanwege de zachte sonar. De lokale staat van instandhouding is onbekend.

In Westerbork worden tijdig voldoende alternatieven opgehangen binnen 200 meter van het plangebied. Er wordt zoveel mogelijk gewerkt buiten de kwetsbare periode. Voorafgaand aan de werkzaamheden worden de woningen natuurvrij gemaakt onder begeleiding van een ecooloog. Bij de renovatie worden inbouwkasten ingebouwd. Bij de nieuwbouw wordt ofwel de spouw toegankelijk gemaakt ofwel worden er grote meerlaagse voorzieningen ingebouwd en de daken toegankelijk gemaakt. Hierdoor worden ruime voldoende nieuwe verblijfmogelijkheden geboden voor alle typen verblijfplaatsen. Hierdoor is verzekerd dat de lokale staat van instandhouding van de gewone grootoorvleermuis niet in het geding komt.

3.4 Zorgplicht en broedseizoen

Naast de soorten waarvoor de ontheffinghouder de ontheffing heeft aangevraagd kunnen ook andere soorten worden aangetroffen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.

Artikel 1.11 van de Wnb gebiedt een ieder voldoende zorg in acht te nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op gebieden of specifieke plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden waardoor de effecten worden beperkt of ongedaan gemaakt.

Naast de zorgplicht dient de ontheffinghouder ook rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Werkzaamheden die een negatief effect kunnen hebben op het broedsucces van vogels dienen uitgesteld te worden. Een ecologisch deskundige dient vast te stellen dat het broedseizoen voor de op het plangebied aanwezige (beschermd) soorten ten einde is.

4. Conclusie

Gelet op vorenstaande besluiten wij ontheffing van de Wnb te verlenen. Aan deze ontheffing zijn de voorschriften verbonden zoals vermeld in het besluit.